

Sygn. akt III CZP 89/15

UCHWAŁA

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego

Dnia 31 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Tadeusz Ereciński (przewodniczący)
SSN Jacek Gudowski
SSN Wojciech Katner
SSN Krzysztof Pietrzykowski
SSN Agnieszka Piotrowska
SSN Krzysztof Strzelczyk
SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 marca 2016 r.
przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Henryki Gajdy-Kwapień,
po rozstrzygnięciu zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego
we wniosku z dnia 24 września 2015 r., BSA V - 4110 - 4/15,

"Czy przy składaniu przez członka zarządu oświadczenia woli o rezygnacji z pełnienia tej funkcji spółka kapitałowa, w razie braku odmiennego postanowienia umownego (statutowego), jest reprezentowana przez jednego członka zarządu lub prokurenta (art. 205 § 2 oraz art. 373 § 2 k.s.h.), radę nadzorczą lub pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy (art. 210 § 1 oraz art. 379 § 1 k.s.h.), przez organ uprawniony do powoływania członków zarządu, czy - w braku rady nadzorczej - przez zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie)?"

podjął uchwałę:

Oświadczenie członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z tej funkcji jest składane - z wyjątkiem przewidzianym w art. 210 § 2 i art. 379 § 2 k.s.h. - spółce reprezentowanej w tym zakresie zgodnie z art. 205 § 2 lub 373 § 2 k.s.h.

UZASADNIENIE

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego na podstawie art. 60 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz.U z 2013 r., poz. 499 ze zm.) wniósł o rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów przytoczonego zagadnienia prawnego. W uzasadnieniu wskazał na występujące w tej kwestii rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Odnotował trzy zasadnicze stanowiska reprezentowane w orzecznictwie.

Według stanowiska pierwszego - wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2010 r., II UK 157/09, nie publ., oraz w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 maja 2013 r., I ACa 147/13, nie publ. - oświadczenie woli członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji ze sprawowanej funkcji powinno być złożone członkowi zarządu lub prokurentowi zgodnie z art. 205 § 2 lub art. 373 § 2 k.s.h.

Według drugiego stanowiska - wyrażonego w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2004 r., V CK 600/03, nie publ., z dnia 27 stycznia 2010 r., II CSK 301/09, nie publ., z dnia 3 listopada 2010 r., V CSK 129/10 (OSNC 2011, nr 7-8, poz. 84) i z dnia 11 lipca 2014 r., III CZP 36/14, nie publ. - oświadczenie woli członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji ze sprawowanej funkcji powinno być złożone radzie nadzorczej lub pełnomocnikowi powołanemu w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością zgodnie z art. 210 § 1 k.s.h., a w spółce akcyjnej zgodnie art. 379 § 1 k.s.h.

Według stanowiska trzeciego - wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., III CSK 176/09, nie publ., wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 września 2013 r., III AUa 1478/12, nie publ., i wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 sierpnia 2014 r., I ACa 895/13, nie publ. - oświadczenie woli członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji ze sprawowanej funkcji powinno być złożone organowi uprawnionemu do powoływania członków zarządu.

W stosunku do każdego z przedstawionych stanowisk zostały we wniosku rozważone argumenty za i przeciw. Podkreślono dużą praktyczną doniosłość oczekiwanego rozstrzygnięcia, jego istotne znaczenie zarówno dla członka zarządu składającego oświadczenie o rezygnacji z funkcji, jak i dla samej spółki.

Prokurator Generalny opowiedział się za zajęciem stanowiska, że oświadczenie woli o rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu spółki kapitałowej w razie braku odmiennego postanowienia umownego (statutowego) może być złożone członkowi zarządu spółki lub prokurentowi, a w braku możliwości złożenia rezygnacji zgodnie z zasadami reprezentacji biernej - organowi uprawnionemu do powołania zarządu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I. Zgodnie z art. 202 § 4 k.s.h., mandat członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wygasa m.in. wskutek rezygnacji. Artykuł 202 § 5 k.s.h. nakazuje do złożenia rezygnacji przez członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stosować odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie. Bliźniaczą w stosunku do art. 202 § 4 i 5 k.s.h. regulację w odniesieniu do rezygnacji członka zarządu spółki akcyjnej zawierają przepisy art. 369 § 5 i 6 k.s.h.

Według przepisów o zleceniu, do których odsyłają art. 202 § 5 i art. 369 § 6 k.s.h., przyjmujący zlecenie może umowę zlecenia wypowiedzieć w każdym czasie (art. 647 § 2 k.c.); poza tym niedopuszczalne jest zrzeczenie się z góry przez przyjmującego zlecenie uprawnienia do wypowiedzenia zlecenia z ważnych powodów (art. 746 § 3 k.c. - a co do tego przepisu zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2004 r., IV CK 640/03, OSNC 2005, nr 9, poz. 157). Gdy zlecenie jest odpłatne, a wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za szkodę (art. 746 § 2 k.c.).

Rezygnacja, wskutek której następuje wygaśnięcie stosunku organizacyjnego, powstałego między spółką kapitałową (art. 4 § 1 pkt 2 k.s.h.) a osobą powołaną w skład zarządu (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r., III CZP 63/09, OSNC 2010, nr 4, poz. 55), stanowi zatem w obecnym stanie prawnym niewątpliwie jednostronną czynność prawną osoby

powołanej w skład zarządu, analogiczną do wypowiedzenia zlecenia; wystarczy oświadczenie woli tej osoby o rezygnacji, a zgoda spółki na rezygnację nie jest wymagana (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2004 r., V CK 600/03, z dnia 21 stycznia 2010 r., II UK 157/09, z dnia 27 stycznia 2010 r., II CSK 301/09 i z dnia 8 grudnia 2010 r., V CSK 172/10, nie publ.).

Ze względu na art. 60 k.c., stanowiący, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny i brak - co do zasady - przepisów wymagających zachowania formy szczególnej dla oświadczenia członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z funkcji, oświadczenie to w zasadzie może być wyrażone w dowolnej formie. Względy praktyczne, potrzeba zapewnienia dowodu złożenia rezygnacji, a także konieczność dołączenia potwierdzającego to dokumentu do wniosku o wpis zmiany w składzie zarządu w rejestrze, przemawiają jednak za zachowaniem formy szczególnej, która umożliwi dokonanie wpisu (art. 168 i 321 k.s.h. w związku z art. 19 i 22 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, jedn. tekst: Dz.U z 2015 r., poz. 1142 ze zm., i art. 694⁴ k.p.c.).

Wyjątek od zasady, że oświadczenia członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z funkcji może być złożone w dowolnej formie, wynika z art. 210 § 2 i art. 379 § 2 k.s.h. Według art. 210 § 2 k.s.h. dotyczącego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, gdy wspólnik, któremu przysługują wszystkie udziały lub który jest jedynym wspólnikiem, a udziały przysługują jemu i spółce (art. 173 k.s.h.), pełni zarazem funkcję jednoosobowego zarządu, czynność prawna między tym wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego; dotyczy to każdej czynności, a zatem i mającej za przedmiot rezygnację z członkostwa w zarządzie. Analogiczną regulację w odniesieniu do spółki akcyjnej zawiera art. 379 § 2 w związku z art. 303 § 2 k.s.h. Według tych regulacji, notariusz o dokonaniu czynności prawnej zawiadamia sąd rejestrowy, przesyłając wypis aktu notarialnego.

Oświadczenie o rezygnacji z członkostwa zarządu, choć stanowi jednostronną czynność prawną osoby rezygnującej, wywołuje skutki nie tylko

w sferze prawnej tej osoby, ale i w sferze prawnej spółki. Wpływa, z wieloma tego konsekwencjami, na obsadę organu, który prowadzi sprawy spółki i przez który spółka działa (art. 201 § 1 oraz art. 368 § 1 k.s.h. w związku z art. 38 k.c.). Stanowi zaś zasadę, że oświadczenia woli wywierające skutki prawne także w odniesieniu do innej oznaczonej osoby niż składający oświadczenie woli, wymagają złożenia tej osobie. Dotyczy to w szczególności oświadczeń woli jednej strony umowy wobec drugiej strony umowy, a nawet szerzej, jednej strony określonego stosunku prywatnoprawnego wobec drugiej strony tego stosunku (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., III CZP 84/10, OSNC 2011, nr 7-8, poz. 77) oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., V CSK 84/1 („Izba Cywilna” 2013, nr 6, s. 40). Tylko wyjątkowo takie oświadczenia ze szczególnych powodów uzasadnionych ich funkcją (np. testament), nie wymagają złożenia tej osobie, a informacja o nich udostępniana jest zainteresowanym podmiotom w inny sposób (por. np. art. 649 § 2 i art. 669 k.p.c.). W odniesieniu do oświadczenia członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z funkcji wyjątek taki wynika z art. 210 § 2 i art. 379 § 2 k.s.h. W interesie obrotu z udziałem spółek, których dotyczą art. 210 § 2 i art. 379 § 2 k.s.h., wymaga się zawiadomienia sądu rejestrowego przez przesłanie przez notariusza wypisu aktu notarialnego obejmującego udokumentowaną aktem czynność prawną.

Oświadczenie o rezygnacji z członkostwa zarządu należy zatem - poza przypadkami, w których ma do niego zastosowanie art. 210 § 2 lub art. 379 § 2 k.s.h. – do obszernej kategorii oświadczeń woli wymagających złożenia innej oznaczonej osobie; tej której, oprócz składającego, mają dotyczyć skutki prawne składanego oświadczenia. W przypadku oświadczenia o rezygnacji z członkostwa zarządu osobą tą - czyli adresatem oświadczenia - jest spółka, z której zarządu występuje składający oświadczenie. W związku z tym oświadczenie o rezygnacji z członkostwa zarządu spółki kapitałowej wymaga - tak jak oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, oświadczenie o odstąpieniu od umowy, oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z wzajemną wierzytelnością spółki kapitałowej - złożenia tej spółce (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2004 r., V CK 600/03., i z dnia 27 stycznia 2010 r., II CSK 301/09). Okoliczność ta ma zasadnicze znaczenie dla dojścia do skutku oświadczenia o rezygnacji z członkostwa zarządu

spółki kapitałowej, czyli dla dokonania tego oświadczenia, a tym samym dla ustalenia jego konsekwencji zarówno w odniesieniu do składającego oświadczenie, w tym konsekwencji, tak w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością doniosłych, jak wiążące się z zastosowaniem art. 299 k.s.h. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1999 r., II CKN 608/98, OSNC 2000, nr 4, poz. 67, i z dnia 25 września 2003 r., V CK 198/02, „Wokanda” 2004, nr 6, s. 7), jak i w odniesieniu do spółki, w tym w szczególności konsekwencji wiążących się z reprezentacją spółki w obrocie prawnym.

II. Artykuł 61 §1 zdanie pierwsze k.c. stanowi, że oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła się ona zapoznać z jego treścią. Przepis ten uzależnia dokonanie oświadczenia woli, które ma być złożone innej osobie, od jego dojścia do tej osoby, w wyniku decyzji składającego, w taki sposób, aby mogła ona - jak się określa w piśmiennictwie oraz orzecznictwie - zapoznać się z jego treścią „w zwykłym toku czynności”, „bez szczególnych nakładów i starań (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1982 r., II CR 380/82, OSNCP 1983, nr 8, poz. 117, z dnia 20 sierpnia 1984 r., I PRN 111/84, OSNCP 1985, nr 4, poz. 57, z dnia 15 stycznia 1990 r., I CR 1410/89, nie publ., z dnia 18 listopada 1999 r., I PKN 375/99, OSNAPUS 2001, nr 7, poz. 227, z dnia 9 grudnia 1999 r., I PKN 430/99, OSNAPUS 2001, nr 9, poz. 309, z dnia 5 października 2005 r., I PK 37/05, OSNP 2006, nr 17-18, poz. 263, z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 53/09, nie publ., z dnia 23 kwietnia 2010 r., II PK 295/09, nie publ., i z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 215/11, nie publ.). Zakłada to uwzględnienie przez składającego oświadczenie woli adresu osoby, do której oświadczenie to jest kierowane, podanego przez nią wyraźnie lub w sposób dorozumiany. Może to być w szczególności adres zamieszkania tej osoby, jej pobytu, siedziby, biura, a także numer skrytki pocztowej, faksu, telefonu, poczty elektronicznej; przy bezpośrednim komunikowaniu się - również miejsce, w którym składający oświadczenie woli i adresat oświadczenia woli znajdują się w danej chwili. Wskazanie adresu (miejsca złożenia) może dotyczyć tylko składania oznaczonych oświadczeń. Odrębne adresy, na które należy składać poszczególne oświadczenia, może mieć np. podmiot utrzymujący rozległe kontakty handlowe.

Jeżeli pod rygorem nieważności wymaga się w stosunku do danego oświadczenia woli składanego innej osobie zachowania formy szczególnej w postaci pisma, konieczne, zgodnie z jednolitym stanowiskiem orzecznictwa i dominującym poglądem piśmiennictwa, do dojścia tego oświadczenia do skutku jest złożenie adresatowi oryginału pisma. Wyjątek dopuszcza się w odniesieniu do aktu notarialnego. Do złożenia oświadczenia woli w sposób przewidziany w art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c. wystarczy zawiadomienie adresata w jakikolwiek sposób o złożeniu skierowanego do niego oświadczenia woli w formie aktu notarialnego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 20 lutego 1967 r., III CZP 88/66, OSNCP 1967, nr 12, poz. 210, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 53/09, nie publ.).

Wymagane przez art. 61 §1 zdanie pierwsze k.c. złożenie oświadczenia woli adresatowi w taki sposób, aby mógł się on zapoznać z jego treścią stanowi warunek konieczny i zarazem wystarczający dojścia do skutku oświadczenia woli składanego innej osobie. Oświadczenie woli skierowane do innej osoby dojdzie zatem do skutku, gdy trafi pod właściwy adres, choćby osoba, do której jest skierowane, nie zapoznała się z jego treścią (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 1995 r., I PRN 2/95, OSNAPUS 1995, nr 18, poz. 229, i z dnia 9 grudnia 1999 r., I PKN 430/99, OSNAPUS 2001, nr 9, poz. 309). Wystarczy, że osoba ta miała taką możliwość osobiście lub że taką możliwość miał jej pełnomocnik albo - jeżeli jest ona osobą niemającą zdolności do czynności prawnych lub ograniczoną w zdolności do czynności prawnych - przedstawiciel ustawowy (art. 95 i 96 w związku z art. 109 k.c.). Oświadczenie jest dokonane z chwilą uzyskania takiej możliwości w zwykłym toku czynności, tj. uwzględniając w szczególności godziny pracy adresata, czas potrzebny na zapoznanie się z treścią adresowanego do niego oświadczenia, szczególne, znane składającemu oświadczenie okoliczności, mające wpływ na możliwość zapoznania się adresata z treścią oświadczenia (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 215/11, nie publ., i z dnia 21 stycznia 2013 r., II PK 227/12, nie publ.). Z tą też chwilą wywiera ono skutki, chyba że składający oświadczenie określił inny termin jego skuteczności,

w szczególności termin późniejszy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2014 r., II CSK 403/13, OSNC-ZD 2015, nr C, poz. 34).

Dowód dojścia oświadczenia woli do adresata w taki sposób, że mógł się on zapoznać z jego treścią obarcza składającego oświadczenie. Pomocne w przeprowadzeniu tego dowodu mogą być zwłaszcza domniemania faktyczne (231 k.p.c.) związane z doręczeniem przesyłki adresatowi. W szczególności, zgodnie z ustalonym orzecznictwem, awizowanie przesyłki poleconej uzasadnia domniemanie faktyczne możliwości zapoznania się przez adresata z przesyłką. W konsekwencji na adresacie awizowanej przesyłki poleconej spoczywa ciężar dowodu okoliczności przeciwnej (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1998 r., III CZ 51/98, OSNC 1998, nr 11, poz. 189, z dnia 20 stycznia 2004 r., II CK 358/02, „Wokanda” 2004, nr 9, s. 6, z dnia 5 października 2005 r., I PK 37/05, nie publ., i z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 454/09, OSNC 2010, nr 10, poz. 142).

Analogiczne rozwiązanie do przyjętego w art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c. przewidziano w art. 61 § 2 k.c. w odniesieniu do mających postać elektroniczną oświadczeń woli składanych innej osobie. Przepis ten powtarzając w zmienionej szacie słownej, przy użyciu terminologii charakterystycznej dla języka elektronicznych środków komunikacji, normę wysłowioną w art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c. stanowi, że oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią. Za przesłankę złożenia w wymagany przez art. 61 § 2 k.c. sposób oświadczenia woli wyrażonego w postaci elektronicznej uznaje się - co do zasady - zapisanie treści przesłanego oświadczenia u adresata. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2003 r., V CZ 127/03 (OSNC 2005, nr 1, poz. 12). przyjęto, że oświadczenie woli w postaci elektronicznej dokonywane *on line* zostaje złożone z chwilą jego przejścia do systemu informatycznego prowadzonego i kontrolowanego przez odbiorcę, to jest w chwili przyjęcia oświadczenia przez serwer odbiorcy i zarejestrowania na nim odpowiednich danych.

Powszechnie przyjmuje się, że art. 61 k.c. jest przepisem względnie obowiązującym i dopuszcza określenie przez strony w umowie innej chwili dojścia do skutku składanych sobie wzajemnie oświadczeń woli.

Wobec tego, że osoba prawna działa przez swoje organy (art. 38 k.c.), możliwość zapoznania się w sposób wymagany przez art. 61 § 1 zdanie pierwsze i § 2 k.c. z treścią oświadczenia woli przez adresata będącego osobą prawną oznacza uzyskanie przewidzianej w tych przepisach możliwości zapoznania się z treścią oświadczenia woli przez osoby pełniące funkcje organu właściwego do reprezentowania tej osoby w zakresie obejmującym składane tej osobie oświadczenia woli. Oświadczenie woli skierowane do osoby prawnej dojdzie zatem do skutku zgodnie z art. 61 zdanie pierwsze i § 2 k.c. w szczególności wtedy, gdy dotrze pod odpowiedni adres i osoby pełniące funkcję właściwego organu osoby prawnej uzyskają w zwykłym toku czynności możliwość zapoznania się z treścią tego oświadczenia. Nie jest wyłączone reprezentowanie w tym zakresie osoby prawnej także przez jej pełnomocnika. Oświadczenie woli skierowane do osoby prawnej dojdzie więc do skutku zgodnie z wymienionymi przepisami, gdy dotrze pod odpowiedni adres i osoby pełniące funkcję właściwego organu osoby prawnej lub pełnomocnik osoby prawnej uzyskają w zwykłym toku czynności możliwość zapoznania się z jego treścią; czy i kiedy w rzeczywistości dojdzie do zapoznania się z treścią oświadczenia woli jest bez znaczenia. Zła organizacja pracy, która spowodowała, że do takiego zapoznania się w zwykłym toku czynności nie doszło, obciąża osobę prawną - adresata oświadczenia. Nie można natomiast zaaprobować spotykanego niekiedy zapatrywania, że oświadczenie woli doręczone na adres osoby prawnej dochodzi do skutku zgodnie z art. 61 k.c. również wtedy, gdy organ właściwy do reprezentowania osoby prawnej nie istnieje. Jeżeli osoba prawna nie ma organu właściwego do jej reprezentowania ani odpowiednio umocowanego przedstawiciela, nie jest możliwe zarówno składanie przez nią oświadczeń woli, jak i składanie jej oświadczeń woli ze skutkiem prawnym.

Możliwe jest oczywiście też, jeśli tylko zaistnieją pozwalające na to warunki, złożenie oświadczenia woli skierowanego do osoby prawnej, ustnie lub na piśmie, bezpośrednio osobom pełniącym funkcje organu właściwego do reprezentacji.

Możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia woli przez te osoby powstaje wówczas na ogół już z chwilą bezpośredniego przekazania im oświadczenia.

III. Artykuł 201 § 1 k.s.h. stanowi w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a art. 368 § 1 k.s.h. w odniesieniu do spółki akcyjnej, że zarząd nie tylko prowadzi sprawy spółki, ale i reprezentuje spółkę. W strukturze organizacyjnej spółki kapitałowej organem kompetentnym do jej reprezentowania wobec innych podmiotów jest więc zarząd. Kompetencja członków zarządu do reprezentowania spółki obejmuje wszystkie czynności (art. 204 § 1 i art. 372 § 1 k.s.h.). Tylko zupełnie wyjątkowo ustawa pozbawia członków zarządu kompetencji do reprezentowania spółki kapitałowej w odniesieniu do niektórych czynności prawnych. W ramach takiego wyjątku art. 210 § 1 k.s.h. przyznaje kompetencję do reprezentowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w umowie między tą spółką a członkiem zarządu radzie nadzorczej lub pełnomocnikowi powołanemu przez zgromadzenie wspólników. Podobnie zgodnie z art. 379 § 1 k.s.h., spółkę akcyjną w umowie między nią a członkiem zarządu reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zgromadzenia. Ponadto kompetencja zarządu spółki handlowej do jej reprezentowania jest z mocy ustawy ograniczona przez wymaganie zgody zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy albo rady nadzorczej na niektóre czynności prawne (zob. art. 17 k.s.h. oraz np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2007 r., III CSK 360/06, OSNC-ZD 2008, nr A, poz. 16, i z dnia 5 lutego 2009 r., I CSK 297/08, OSNC-ZD 2009, nr C, poz. 86).

W obrębie reprezentacji osoby prawnej rozróżnia się, na wzór podziału przedstawicielstwa (pełnomocnictwa) na czynne (art. 95 i 96 k.c.) i bierne (art. 109 k.c.), reprezentację czynną, obejmującą składanie oświadczeń woli przez osobę prawną i reprezentację bierną, obejmującą odbiór oświadczeń woli adresowanych do osoby prawnej.

O ile określony ustawą zakres kompetencji członka zarządu spółki kapitałowej (art. 204 § 1 i art. 372 § 1 k.s.h.) nie może być ograniczony przez umowę spółki lub jej statut ze skutkiem wobec osób trzecich (art. 204 § 2 i art. 372 § 2 k.s.h.), o tyle w umowie spółki lub w statucie spółki można określić nie tylko

liczbę członków zarządu, lecz również, jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania spółki w zakresie obejmującym składanie oświadczeń woli przez spółkę; czy każdy z członków zarządu może działać sam, czy też jest wymagane współdziałanie określonej liczby członków zarządu albo czy niektórzy członkowie zarządu mogą działać samodzielnie, a inni muszą współdziałać ze sobą lub z prokurentem. W braku postanowień w tym względzie w umowie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub w statucie spółki akcyjnej wymagane z mocy ustawy do składania oświadczeń, zarówno przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (art. 205 § 1 k.s.h.), jak i przez spółkę akcyjną (art. 373 § 1 k.s.h.), jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. W związku z wymienionymi przepisami pozostaje art. 19 k.s.h. stanowiący, że złożenie podpisów przez wszystkich członków zarządu pod dokumentem wystawionym przez spółkę jest wymagane tylko w przypadku, gdy ustawa tak stanowi.

Współdziałanie członków zarządu wieloosobowego analogiczne do wymaganego przy reprezentacji czynnej spółki kapitałowej, nie ma uzasadnienia przy reprezentacji biernej spółki kapitałowej. Mniejsza jest waga reprezentacji biernej w porównaniu z reprezentacją czynną z punktu widzenia interesów osoby prawnej. Reprezentacja bierna, inaczej niż czynna nie jest skierowana bezpośrednio na wywołanie skutków wobec osoby prawnej, a jedynie na zapoznanie się z treścią oświadczenia skierowanego do osoby prawnej i zainicjowanie dopiero ewentualnie, w następstwie zapoznania się z treścią tego oświadczenia odpowiedniego działania. Zmniejsza to z punktu widzenia interesów osoby prawnej potrzebę współdziałania członków zarządu w tym zakresie. Niezależnie od tego, współdziałanie członków zarządu w obrębie reprezentacji biernej wyłącza nieomal całkowicie sama jej specyfika. Sensownie o współdziałaniu członków zarządu lub członka zarządu i prokurenta (pełnomocnika) przy reprezentacji biernej osoby prawnej można mówić co najwyżej tylko w przypadkach składania osobie prawnej ustnych oświadczeń woli. W razie składania osobie prawnej oświadczeń na piśmie lub w postaci elektronicznej trudno określić na czym, ujmując rzecz racjonalnie, ma polegać współdziałanie członków zarządu. Racjonalną ewentualnością nie byłoby

w szczególności wspólne czytanie przez nich tekstu oświadczeń woli skierowanych do spółki.

Z tego względu w art. 205 § 2 k.s.h. w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a w art. 373 § 2 k.s.h. w odniesieniu do spółki akcyjnej przewidziano, że oświadczenia składane spółce oraz doręczenia pism spółce mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu lub prokurenta. Przytoczone przepisy wyłączają stosowanie w zakresie reprezentacji biernej zarówno art. 205 § 1 i art. 373 § 1 k.s.h., jak i postanowień umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i statutu spółki akcyjnej, określających sposób współdziałania członków zarządu wieloosobowego przy składaniu oświadczeń w imieniu spółki.

Warto także odnotować podobne rozwiązanie przyjęte w prawie spółdzielczym. Artykuł 54 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r., - Prawo spółdzielcze (jeden. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 21) stanowi w odniesieniu do reprezentacji czynnej, że oświadczenia woli za spółdzielnię składają dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i pełnomocnik (ponadto w spółdzielniach o zarządzie jednoosobowym oświadczenia woli mogą składać również dwaj pełnomocnicy), natomiast art. 54 § 3 w odniesieniu do reprezentacji biernej przewiduje, iż oświadczenia pisemne skierowane do spółdzielni, a złożone w jej lokalu albo jednemu z członków zarządu lub pełnomocnikowi, mają skutek prawny względem spółdzielni.

IV. Wobec tego, że spółkę kapitałową co do zasady reprezentuje zarząd zarówno w zakresie dotyczącym składania przez nią oświadczeń woli, czyli reprezentacji czynnej, jak i w zakresie dotyczącym składania jej oświadczeń woli, czyli reprezentacji biernej, to zgodnie z tą zasadą organ ten powinien reprezentować spółkę kapitałową również przy składaniu jej przez członka zarządu oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji - przy zastosowaniu dotyczących reprezentacji biernej art. 205 § 2 i art. 373 § 2 k.s.h.

W konsekwencji, zgodnie z wspomnianą zasadą, oświadczenie o rezygnacji przekazane na piśmie lub przesłane drogą elektroniczną powinno być uznane za złożone spółce i tym samym dokonane, po jego dojściu na adres spółki (art. 166 § 1 pkt 1 i art. 318 § 1 pkt 1 k.s.h.) lub adres siedziby zarządu (art. 166 § 1 pkt 5

i art. 318 § 1 pkt 7 k.s.h.) albo adres do doręczeń (art. 318 § pkt 1 k.s.h.), w chwili uzyskania przez przynajmniej jednego członka zarządu lub prokurenta w zwykłym toku czynności - tj. uwzględniając przede wszystkim czas pracy - możliwości zapoznania się z jego treścią. W praktyce, w związku z tym, że zarząd działa stale, a przy wykonywaniu reprezentacji biernej wystarcza udział jednego tylko członka zarządu, byłby to dzień dojścia oświadczenia na adres spółki lub następny po nim dzień roboczy.

W razie przekazania oświadczenia o rezygnacji, ustnie lub na piśmie, bezpośrednio pozostałym członkom zarządu, a przynajmniej jednemu z nich lub prokurentowi, dniem złożenia tego oświadczenia w sposób wymagany przez art. 61 k.c. byłby w praktyce zawsze dzień, w którym do przekazania doszło, gdyż z treścią oświadczenia o rezygnacji można się zapoznać w krótkim czasie.

Z chwilą złożenia spółce, reprezentowanej przez zarząd w przedstawiony sposób, oświadczenie to wywierałoby zamierzony skutek prawny. Osoba, która je złożyła, przestałaby z tą chwilą być członkiem zarządu z wszystkimi tego konsekwencjami dla niej i spółki. O ile jednak niedopuszczalne jest oświadczenie o rezygnacji pod warunkiem, ponieważ wprowadzałoby niepewność w stosunki prawne z udziałem spółki, o tyle należy dopuścić zastrzeżenie w oświadczeniu o rezygnacji późniejszej daty ustąpienia z funkcji w zarządzie w stosunku do chwili złożenia oświadczenia. W piśmiennictwie trafnie wskazuje się, że w pewnych przypadkach może to być uzasadnione ze względu na interesy osoby rezygnującej lub interesy spółki albo jedne i drugie. W razie zamieszczenia takiego zastrzeżenia skutek oświadczenia o rezygnacji byłby odroczony do tej daty.

V. Wbrew poglądom wyrażonym w orzeczeniach powołanych w uzasadnieniu wniosku Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, a także w wypowiedziach części piśmiennictwa, brak podstaw do wyłączenia z zakresu reprezentacji biernej spółki przez zarząd oświadczeń członków zarządu o rezygnacji ze sprawowania funkcji.

Takie wyłączenie na rzecz rady nadzorczej lub pełnomocnika, powołanego w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uchwałą zgromadzenia wspólników, a w przypadku spółki akcyjnej uchwałą walnego zgromadzenia,

nie wynika z art. 210 § 1 k.s.h. - co do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, i z art. 379 § 1 k.s.h. - co do spółki akcyjnej.

Według wymienionych przepisów rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany przez organ właścicielski reprezentują spółkę „w umowie między spółką a członkiem zarządu, jak również w sporze z nim”. W przepisach tych mowa więc, gdy chodzi o czynności materialnoprawne, o umowie, a rezygnacja z funkcji w zarządzie nie następuje w drodze umowy, lecz stanowi jednostronną czynnością prawną.

Samo użycie w tych przepisach określenia mówiącego o reprezentacji „w umowie” nie przesądza jednak jeszcze nieobjęcia zakresem zastosowania tych przepisów rezygnacji z członkostwa zarządu. Należy zgodzić się ze stanowiskiem, że brzmienie tych przepisów pozwala w pewnym zakresie objąć ich zastosowaniem również czynności jednostronne stron umowy i uznać, że podejmowanie przez strony umowy takich czynności mieści się w zwrocie „w umowie”, jeżeli przemawia za tym cel przyświecający tym przepisom, tj. ochrona spółki, a pośrednio także ochrona jej wierzycieli przez pozbawienie członków zarządu wpływu na dokonanie i treść czynności prawnych dotyczących stosunków między nimi a spółką i uniemożliwienie im wykorzystania majątku spółki we własnym interesie. Do takich czynności należą czynności jednostronne stron umowy obligacyjnej, stanowiące wykonanie uprawnień prawokształtujących (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 r., V CSK 129/10, i z dnia 22 marca 2012 r., V CSK 84/11).

Racje stojące za art. 210 § 1 i art. 379 § 1 k.s.h., które przemawiają za objęciem tymi przepisami w pewnym zakresie także czynności jednostronnych stron umowy (członka zarządu i spółki), nie aktualizują się jednak w odniesieniu do rezygnacji z funkcji w zarządzie. Stosunek prawny, którego wygaśnięcie powoduje rezygnacja z funkcji w zarządzie, nie wynika z umowy, lecz z aktu powołania. Ma w związku z tym – co w piśmiennictwie często jest niedostrzegane - charakter nie umowny, lecz organizacyjny. W razie zakończenia tego stosunku przez złożenie oświadczenia o rezygnacji spółce reprezentowanej przez zarząd nie ujawnia się też konflikt interesów, przed którego skutkami chronią przepisy art. 210 § 1 i art. 379 § 1 k.s.h. W świetle art. 202 § 4 i 5 oraz art. 369 § 5 i 6 k.s.h. w związku z art. 746

§ 2 i 3 k.c. interes osoby będącej członkiem zarządu w tym, aby bez żadnych przeszkód mogła ona zrezygnować z pełnionej funkcji, ma priorytet przed interesem spółki; jakiegokolwiek ograniczenie możliwości rezygnacji jest wykluczone. Brak ważnego powodu do rezygnacji nie wpływa na skuteczność rezygnacji, może uzasadniać jedynie odpowiedzialność odszkodowawczą. Z wskazanych przyczyn nie ma ryzyka nadużycia przez członka zarządu swojej pozycji w razie reprezentowania spółki przez zarząd przy składaniu przez członka zarządu oświadczenia o rezygnacji z pełnionej funkcji.

Interes osoby rezygnującej z funkcji członka zarządu przejawia się przede wszystkim w umożliwieniu jej skutecznego, gwarantowanego przez prawo bez żadnych ograniczeń zakończenia mocą swej woli pełnienia funkcji, a interes spółki - w stwierdzeniu dojścia do skutku tego oświadczenia ze względu na jego doniosłe dla niej konsekwencje. Oba interesy są najlepiej chronione w razie reprezentacji spółki przez zarząd. Zarząd jest organem co do zasady reprezentującym spółkę oraz prowadzącym jej sprawy, a przy tym stale funkcjonującym. W razie nieistnienia w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością rady nadzorczej i pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników, członek zarządu napotykałby zasadniczą trudność w realizacji uprawnienia do rezygnacji z funkcji, czego nie można zaakceptować z uwagi na doniosłość tego uprawnienia.

Uwzględniając zatem nie tylko brzmienie art. 210 § 1 i art. 379 § 2 k.s.h., ale i ich cel, a także charakter uprawnienia członka zarządu do rezygnacji z funkcji, nie można w tych przepisach dostrzec wyjątku od zasady reprezentacji biernej spółki przez zarząd na rzecz reprezentacji biernej spółki przez radę nadzorczą lub pełnomocnika powołanego przez organ właścicielski w zakresie dotyczącym oświadczeń członków zarządu o rezygnacji ze sprawowania funkcji.

Tym bardziej brak w obowiązującym stanie prawnym podstaw do stwierdzenia wyjątku od zasady reprezentacji biernej spółki przez zarząd w zakresie dotyczącym oświadczeń członków zarządu o rezygnacji ze sprawowania funkcji na rzecz organu uprawnionego do powoływania członków zarządu. Pogląd o istnieniu takiego wyjątku - częściowo, gdy organem uprawnionym do powoływania członków zarządu byłaby rada nadzorcza, zbieżny w swych skutkach

z poglądem rozpatrywanym wcześniej - nie ma żadnego oparcia w ustawie. Brak nawet takiego zaczepienia, jakim są art. 210 § 1 i art. 379 § 1 k.s.h. dla stanowiska przyznającego reprezentację spółki w omawianym zakresie radzie nadzorczej lub pełnomocnikowi powołanemu przez organ właścicielski. Organy uprawnione do powoływania członków zarządu nie są przystosowane do wykonywania reprezentacji. Tym samym nie wiadomo, w jaki sposób miałyby się odbywać reprezentacja spółki przez taki organ. W przypadkach, w których członków zarządu spółki kapitałowej powołuje podmiot spoza jej struktury, przyznanie w omawianym zakresie reprezentacji biernej spółki temu podmiotowi oznaczałoby w istocie zerwanie z wymaganiami złożenia oświadczenia o rezygnacji z członkostwa zarządu spółce, nie można bowiem w świetle art. 38 k.c. uznać podmiotu niebędącego elementem struktury spółki kapitałowej za właściwy do jej reprezentacji, nawet w jakimś tylko niewielkim zakresie. Uzależnienie skuteczności oświadczenia o rezygnacji z funkcji w zarządzie od jego złożenia w taki sposób, aby mogły się z nim zapoznać osoby pełniące funkcję organu uprawnionego do powoływania członków zarządu byłoby przy tym rozwiązaniem jeszcze mniej funkcjonalnym niż rozwiązanie wyżej odrzucone, wywodzone z art. 210 § 1 i art. 379 § 1 k.s.h. Utrudniałoby ze względu na to, że organy uprawnione do powoływania członków zarządu nie działają stale i nie są przystosowane do wykonywania reprezentacji, zarówno realizację uprawnienia członka zarządu do rezygnacji z funkcji, jak i niezwykle ważne dla niego i spółki oraz w ogóle dla obrotu prawnego, ściśle ustalenie chwili dojścia rezygnacji do skutku.

VI. Reprezentowanie spółki kapitałowej przez zarząd - w ramach przysługującej mu ogólnej kompetencji do reprezentacji - przy składaniu przez członka zarządu oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji, z zastosowaniem dotyczących reprezentacji biernej przepisów art. 205 § 2 i art. 373 § 2 k.s.h., nie rodzi szczególnych problemów w przypadkach składania rezygnacji przez część osób wchodzących w skład zarządu; jedną z nich lub więcej, ale nie wszystkie. W tych przypadkach istnieje możliwość zapoznania się z treścią pisemnego oświadczenia o rezygnacji lub wyrażonego w postaci elektronicznej, wysłanego pod adresem spółki (adresem zarządu, adresem do doręczeń), przez jedynego pozostałego lub jednego z pozostałych członków zarządu (ewentualnie prokurenta)

w zwykłym toku czynności ze skutkiem określonym w art. 61 § 1 zdanie pierwsze i § 2 k.c. Oświadczenie o rezygnacji może oczywiście w tych przypadkach zostać przekazane ze skutkiem przewidzianym w art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c. pozostałym członkom zarządu (ewentualnie prokurentowi) także bezpośrednio, ustnie, do protokołu lub na piśmie.

Również jednak wtedy, gdy rezygnację składa członek zarządu jednoosobowego lub ostatni członek zarządu wieloosobowego albo składają ją jednocześnie wszyscy członkowie zarządu wieloosobowego, a w spółce brak prokurenta, nie ma podstaw - mimo że rozpatrywany problem jest bardziej złożony niż w sytuacji wcześniej omówionej - do spotykanego w wypowiedziach orzecznictwa i piśmiennictwa negowania reprezentacji spółki przez zarząd i zastąpienia reprezentacji spółki przez zarząd postulowaną w tych wypowiedziach, w zależności od okoliczności, reprezentacją spółki przez radę nadzorczą lub pełnomocnika powołanego przez organ właścicielski albo przez organ uprawniony do powoływania członków zarządu.

Jak wyjaśniono, inne niż zarząd organy spółki, ani tym bardziej inne podmioty, nie mają kompetencji do reprezentacji biernej spółki. Jeżeli tak, to nie mają jej również we wskazanych ostatnio przypadkach. Trudności, o których była mowa wcześniej, jakie mogłaby stwarzać reprezentacja bierna spółki przez te organy lub podmioty, w zakresie dotyczącym rezygnacji członka zarządu z funkcji, byłyby w tych przypadkach nie mniejsze.

Nie napotyka natomiast uzasadnionych przeszkód wykonywanie reprezentacji biernej spółki w przypadkach złożonego na piśmie lub w postaci elektronicznej oświadczenia o rezygnacji z funkcji jedyne go członka zarządu lub wszystkich członków zarządu, rezygnujących jednocześnie, przez samego tego członka zarządu, który złożył rezygnację. Nie przekonuje podnoszony przeciwko temu argument, że w tych przypadkach członek zarządu składający rezygnację dokonuje w istocie czynności prawnej z samym sobą, której skuteczności nie można zaakceptować ze względu na zagrażającą bezpieczeństwu spółki i obrotu kolizję interesów członka zarządu, składającego oświadczenie o rezygnacji, z interesami spółki, będącej adresatem oświadczenia. Interes osoby wchodzącej

w skład zarządu w rozpatrywanym przypadku przejawia się przede wszystkim w umożliwieniu tej osobie rezygnacji, niepodlegającej ograniczeniom i utrudnieniom, a interes spółki - w uzyskaniu o tym informacji, pozwalającej podjąć niezbędne działania uzasadnione rezygnacją, w szczególności zainicjować powołanie nowego członka zarządu oraz spowodować dokonanie wpisu zmiany w składzie zarządu w rejestrze. W normalnym układzie stosunków interesy te nie kolidują ze sobą; przeciwnie ich realizacja może i powinna przebiegać harmonijnie.

Pisemne oświadczenie o rezygnacji lub wyrażone w postaci elektronicznej powinno być w tym przypadku przekazane spółce pod jej adresem (adresem zarządu, adresem do doręczeń) w sposób umożliwiający - analogicznie jak w przypadku, gdy reprezentację spółki w razie rezygnacji członka zarządu wykonuje inna osoba pozostająca w składzie zarządu - nadanie mu biegu w celu podjęcia działań, które wymusza rezygnacja, w szczególności zmierzających do obsady zwolnionego miejsca w zarządzie. Inaczej omawiane oświadczenie nie spełniłoby zakładanej przez art. 61 k.c. funkcji komunikacyjnej i nie mogłoby być uznane za dokonane w rozumieniu tego przepisu. Przekazanie oświadczenia o rezygnacji na piśmie do siedziby spółki (zarządu) lub wysłanie drogą elektroniczną na adres siedziby spółki (zarządu) w sposób umożliwiający nadanie mu biegu w celu podjęcia działań, które wymusza rezygnacja, leży więc nie tylko w interesie spółki, ale i samego składającego rezygnację; warunkuje w świetle art. 61 k.c. dojście jego oświadczenia do skutku. Wsparcia dla tej argumentacji dostarcza również art. 54 § 3 Prawa spółdzielczego. Poprzestaje on, jak wiadomo, w odniesieniu do reprezentacji biernej spółdzielni przy skierowanym do niej pisemnym oświadczeniu woli na wymaganiu złożenia tego oświadczenia w lokalu spółdzielni. Tym samym przepis ten uznaje złożenie skierowanego do spółdzielni pisemnego oświadczenia woli w jej lokalu za wystarczające do nadania złożonemu oświadczeniu dalszego biegu, odpowiedniego do jego treści.

Poza tym w interesie nie tylko spółki, ale i samego rezygnującego członka zarządu może być podjęcie przez niego inicjatywy powołania nowego członka zarządu (zwołania posiedzenia organu uprawnionego do obsady zarządu) jeszcze przed złożeniem rezygnacji. Może on też w oświadczeniu o rezygnacji określić późniejszy termin skuteczności tego oświadczenia, tak aby w okresie między

złożeniem oświadczenia a tym terminem podjąć stosowne działania uzasadnione rezygnacją. Składając oświadczenie o rezygnacji i podejmując, albo wcześniej, albo w razie odroczenia rezygnacji - później, odpowiednie działania, uzasadnione rezygnacją, zabezpiecza się przed ewentualną odpowiedzialnością za szkodę, której spółka mogłaby doznać w następstwie rezygnacji.

W świetle tych wyjaśnień, choć możliwe, to w istocie zbędne jest ustanowienie pełnomocnika przez jedynego członka zarządu w celu złożenia na jego ręce oświadczenia o rezygnacji. W wypowiedziach sprzeciwiających się wykonywaniu reprezentacji biernej spółki w zakresie dotyczącym złożenia oświadczenia o rezygnacji z członkostwa zarządu przez samego tego członka zarządu, który złożył oświadczenie, a dopuszczających skuteczne złożenie przez niego oświadczenia o rezygnacji na ręce ustanowionego przez niego w tym celu pełnomocnika, tkwi wewnętrzna sprzeczność. Gdyby rzeczywiście jedyny członek zarządu nie mógł reprezentować spółki w razie złożenia spółce oświadczenia o rezygnacji ze swej funkcji ze względu na sprzeciwiającą się temu kolizję jego interesów z interesami spółki, to z tej samej przyczyny niedopuszczalne musiałyby być też udzielenie przez niego wspomnianego pełnomocnictwa.

VII. Podsumowując, oświadczenie członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z tej funkcji jest składane - z wyjątkiem przewidzianym w art. 210 § 2 i art. 379 § 2 k.s.h. - spółce.

W zakresie dotyczącym rezygnacji członków zarządu spółkę kapitałową reprezentuje zarząd lub prokurent zgodnie z art. 205 § 2 i art. 373 § 2 k.s.h.; także wtedy, gdy rezygnację składa członek zarządu jednoosobowego lub ostatni członek zarządu wieloosobowego albo gdy składają ją jednocześnie wszyscy członkowie zarządu wieloosobowego, a spółka nie ma prokurenta.

Oświadczenie o rezygnacji doręczone na adres spółki dochodzi do skutku z chwilą uzyskania przez pozostałego członka zarządu lub prokurenta możliwości zapoznania się z treścią tego oświadczenia w zwykłym toku czynności, a oświadczenie członka zarządu jednoosobowego lub ostatniego członka zarządu wieloosobowego albo wszystkich członków zarządu wieloosobowego

rezygnujących jednocześnie - z chwilą doręczenia na adres spółki w sposób umożliwiający podjęcie niezbędnych działań związanych z rezygnacją.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 60 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym rozstrzygnął przedstawione zagadnienie prawne, jak w uchwale.